

Eski damacanaların VUK, KV ve KDV açısından değerlendirilmesi hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU
Özelge no	84974990-130[9-2010/41]-876
Tarih	12.09.2014

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

ANKARA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri KDV ve Diğer Vergiler Grup Müdürlüğü)

Sayı : 84974990-130[9-2010/41]-876 12/09/2014

Konu : Eski damacanaların VUK, KV ve KDV açısından değerlendirilmesi

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, ambalajlı su sektöründe faaliyette bulunduğunuz, yeni su damacanalarının kullanımının finansmanını sağlamak amacıyla hem bayilerin hem de şirketinizin içinde bulunduğu bir fon oluşturulduğu, bayilere satılan her damacanadan belli bir bedelin KDV'li olarak faturalandırılarak söz konusu fona aktarıldığı, bu fondan şirketinizce yeni damacanalar alınarak, bedelsiz olarak bayilere kullandırıldığı,

Bayiler tarafından eski damacanaların hurda bedeli üzerinden şirketinize KDV'siz olarak faturalandırıldığı ve hurda damacanaların şirketiniz tarafından yine hurda bedeli üzerinden KDV'siz olarak satıldığı belirtilerek, söz konusu işlemlerin Vergi Usul Kanunu, Kurumlar Vergisi Kanunu ve KDV Kanunu açısından değerlendirilmesi talep edilmektedir.

A-KURUMLAR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN DEĞERLENDİRME:

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun "Safi kurum kazancı" başlıklı 6'ncı maddesinde;

"(1) Kurumlar vergisi, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanır.

(2) Safi kurum kazancının tespitinde, Gelir Vergisi Kanununun ticarî kazanç hakkındaki hükümleri uygulanır..." hükmü yer almaktadır.

Öte yandan, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun "Ticari kazancın tarifi" başlıklı 37'nci maddesinin birinci fıkrasında; her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazancın ticari kazanç olduğu, "Bilanço Esasında Ticari Kazancın Tespiti" başlıklı 38'inci maddesinde ise; bilanço esasına göre ticari kazancın, teşebbüsteki öz sermayenin hesap dönemi sonunda ve başındaki değerleri arasındaki müspet fark olduğu, bu dönem zarfında sahip veya sahiplerce işletmeye ilave olunan değerlerin bu farktan indirileceği, işletmeden çekilen değerlerin ise bu farka ilave olunacağı, ticari kazancın bu şekilde tespit edilmesi sırasında, Vergi Usul Kanununun değerlemeye ait hükümleri ile bu Kanunun 40 ve 41'inci maddeleri hükümlerine uyulacağı hükme bağlanmıştır. Anılan Kanunun 40'inci maddesinde de; safi kazancın tespit edilmesinde indirilecek giderler sayılmıştır.

Bu itibarla; ticari kazanç gibi tespit edilen kurum kazancının tespitinde tahakkuk esası geçerli olduğundan, firmanızın yeni su damacanelerinin kullanımının finansmanını sağlamak amacıyla hem şirketinizin hem de bayilerin yapmış oldukları alım satıma ait bedellerin belli bir oranını aktarmak suretiyle oluşturdukları damacana fonunun, bu işleme ilişkin faturaların düzenlendiği tarihte şirketiniz ve bayiler tarafından kurum kazancının tespitinde dikkate alınması gerekmektedir.

B-VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN DEĞERLENDİRME:

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 227 nci maddesinde; "Bu Kanunda aksine hüküm olmadıkça bu Kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsiki mecburidir." hükmüne yer verilmiş olup söz konusu kayıtların aynı Kanunun 229 ve müteakip maddelerinde yer alan belgelerden herhangi biri ile tevsik edilmesi gerekmektedir.

Anılan Kanunun bahse konu 229 uncu maddesinde faturanın, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesika olduğu, 231 inci maddesinin 5 numaralı fıkrasında, faturanın malın teslimi veya hizmetin yapılmasından itibaren azami yedi gün içinde düzenleneceği, bu süre içerisinde düzenlenmeyen faturaların hiç düzenlenmemiş sayılacağı, 232 nci maddesinde ise birinci ve ikinci sınıf tüccarlarla, kazancı basit usulde tespit edilenlerin ve defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerin; birinci ve ikinci sınıf tüccarlara, serbest meslek erbabına, kazançları basit usulde tespit olunan tüccarlara, defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere, vergiden muaf esnafa sattıkları emtia veya yaptıkları işler için

fatura vermek ve bunların da fatura istemek ve almak mecburiyetinde oldukları hükme bağlanmıştır.

Kanunun 230 uncu maddesine göre satılan malların teslim tarihi ve irsaliye numarasının faturada bulunması zorunlu olup malın alıcıya teslim edilmek üzere satıcı tarafından taşındığı veya taşıtırıldığı hallerde satıcının, teslim edilen malın alıcı tarafından taşınması veya taşıtırılması halinde alıcının, taşınan veya taşıtırılan mallar için sevk irsaliyesi düzenlenmesi ve taşıtta bulundurulması gerekmektedir.

Yukarıda yer alan hüküm ve açıklamalar doğrultusunda;

- Yeni su damacanelerinin kullanımının finansmanını sağlamak amacıyla hem kurumunuzun hem de bayilerin yaptıkları alım satıma ait bedellerin belli bir oranını aktarmak suretiyle oluşturduğu damacana fon bedeline ilişkin olarak 7 gün içinde fatura düzenlenmesi,

- Kurumunuzca bedeli fon hesabından karşılanarak satın alınan damacanelerin bayilere tesliminde sevk irsaliyesi düzenlenmesi, bu sevk irsaliyesi ile bayiye yapılan su satışları nedeniyle fona aktarılan tutara ilişkin olarak düzenlenen fatura arasından bağ kurulması,

- Bayiler tarafından kullanılmayan ve kurumunuza iade edilen eski damacaneler için, teslim tarihinden itibaren 7 gün içerisinde bayiler tarafından satış bedeli üzerinden kurumunuz adına fatura düzenlenmesi,

- Kurumunuz tarafından bayilerden satın alınan eski damacanelerinin satışı halinde ise damacanelerin teslim tarihinden itibaren satış bedeli üzerinden 7 gün içerisinde fatura düzenlenmesi,

gerekmektedir.

Diğer taraftan, Vergi Usul Kanununun 313 üncü maddesinde, " İşletmede bir yıldan fazla kullanılan ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz bulunan gayrimenkullerle 269 uncu madde gereğince gayrimenkul gibi değerlendirilen iktisadi kıymetlerin, alet, edavat, mefruşat, demirbaş ve sinema filmlerinin birinci kısımdaki esaslara göre tespit edilen değerinin bu Kanun hükümlerine göre yok edilmesi amortisman mevzuunu teşkil eder.

...

Değeri (01/01/2013 ten itibaren) 800.-TL yi aşmayan peştemallıklar ile işletmede kullanılan ve değeri (01/01/2013 ten itibaren) 800.-TL yi aşmayan alet, edavat, mefruşat, demirbaşlar amortismanına tabi tutulmayarak doğrudan gider yazılabilir." hükmü bulunmaktadır.

Bu hükme göre, bir iktisadi kıymetin amortismanına tabi tutulabilmesi için, işletmenin aktifinde kayıtlı olması, kullanıma hazır halde bulunması, işletmede bir yıldan fazla kullanılması, yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz bulunması ve değerinin yukarıda belirtilen haddin üzerinde olması gerekmektedir.

Bu itibarla, kurumunuz tarafından ticari mal olarak kullanılan ve bedeli fon payından karşılanmak suretiyle bayilere satışı yapılan bahse konu su damacanelerinin amortismanına tabi tutulması söz konusu değildir.

C-KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN DEĞERLENDİRME:

3065 sayılı Katma Değer Vergisi (KDV) Kanununun;

1/1 maddesinde, Türkiye'de ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin KDV ye tabi olduğu,

17/4-g maddesinde ise, metal, plastik, lastik, kauçuk, kâğıt, cam hurda ve atıklarının tesliminin KDV den istisna olduğu,

hüküm altına alınmıştır.

26/04/2014 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak 01/05/2014 tarihinde yürürlüğe giren KDV Genel Uygulama Tebliğinin (I/C-2.1.3.3.3.2.) bölümünde (01/05/2014 tarihinden önce 117 Seri No.lu KDV Genel Tebliği 3.3.3.2.1. bölümü) hurda kavramı ve hurda teslimlerine ilişkin ayrıntılı açıklamalara yer verilmiştir.

Diğer taraftan, özelge talep formunuz ve eklerinin incelenmesinden, bayilere düzenlenen faturalarda, damacana başına belirlenen tutarın satılan damacana adedi ile çarpımı sonucu bulunan damacana fonuna ilişkin olarak (%18) oranında KDV hesaplandığı, bayilerden hurda damacana alımlarının ve alınan hurda damacanelerin üçüncü kişilere satışının KDV siz olarak yapıldığı anlaşılmıştır.

Buna göre; firmanızın bedeli fon hesabından karşılanmak suretiyle piyasadan damacana alımında satın alma bedeli üzerinden %18 oranında KDV uygulanacaktır. Bu damacanelerin bayilerinize tesliminde de teslim bedeli üzerinden %18 oranında KDV hesaplanacaktır.

Bayileriniz tarafından kullanılamayacak durumda olan eski damacanelerin firmanıza tesliminde 3065 sayılı Kanunun 17/4-g maddesi kapsamında KDV uygulanmayacaktır. Söz konusu eski damacanelerin firmanız tarafından plastik hurdası olarak teslimi de 3065 sayılı Kanunun 17/4-g maddesine göre KDV den istisna olacaktır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026